

БУХГАЛТЕР

ibuhgalter.net

**Сумісники
в Податковому
розрахунку:**

збірник ситуацій

с. 5

**Оподаткування
та декларування доходів,**

отриманих українськими
біженцями за кордоном

с. 21

**ФОП
на «особливій»
спрощенці:**

облік доходів

с. 24

ПЕРЕДПЛАТИТЬ БЕЗДОГАННИЙ ДУЕТ!

передплата на
2023 **ДІК**

- Лінія консультацій для передплатників
- Бухгалтерський інтернет-портал ibuhgalter.net
- Щотижнева розсилка з профільними новинами
- Безкоштовні вебінари

Отримайте
ЕЛЕКТРОННУ
версію!

«Професійний бухгалтер»
і «Зарплата та кадрова справа»

Ми потурбувалися про те, щоб ви
не пропустили нічого важливого!

5324 грн/рік

20%
ЗНИЖКА

0 800 300 395

СТРІЧКА НОВИН 3

СТАТТІ

Людмила Балла

Сумісники в Податковому розрахунку: збірник ситуацій 5

Правила відображення сумісництва в Податковому розрахунку не змінні з 2021 року. Однак новинки в нарахуванні лікарняних змусили роботодавців переглянути правильність оформлення трудових відносин із сумісниками. У зв'язку з цим потрібно навести лад і в звітності. Тож до справи!

Оксана Одрінська

Оподаткування та декларування доходів, отриманих українськими біженцями за кордоном 21

У статті надано відповіді на запитання: чи потрібно фізичній особі подавати декларацію про майновий стан за 2022 рік, якщо вона під час війни працювала за кордоном та отримувала зарплату або отримувала допомогу? Чи мають такі громадяни сплачувати податки з доходу? Які підтверджувальні документи потрібно додати до цієї декларації? Чи буде штраф в разі неподання декларації?

ЗВОРОТНИЙ ЗВ'ЯЗОК

Євгенія Поставна

ФОП на «особливий» спрощенці: облік доходів 24

ФОП — платник ЄП групи 3 за ставкою 3% — платник ПДВ з 01.02.2023 перейшов на ЄП групи 3 зі ставкою 2%. Як і в якій формі такий ФОП має здійснювати облік доходів та витрат після переходу на ЄП зі ставкою 2%?

ДОВІДКОВА ІНФОРМАЦІЯ

Валентина Борисенко

Компенсація за затримку зарплати: виплачуємо в квітні 2023 року 26

ДОДАТКОВІ МАТЕРІАЛИ
На сайті електронної версії газети (www.ibuhgalter.net) ви зможете знайти додаткові матеріали

(посилання на них позначені так:)

Дивіться
наші вебінари
у зручний для вас час
на нашому
інтернет-порталі

ibuhgalter.net/webinars

ПЕРЕДПЛАТНИКА
ДЛЯ КОНСУЛЬТАЦІЙ
У КВІТНІ 2023 РОКУ

8961

НОВИЙ КОМПЛЕКТ:

ГАЗЕТА «ПРОФЕСІЙНИЙ БУХГАЛТЕР»

ТА «ПРОФБУХ LIVE»

«ПРОФБУХ LIVE»

Новий відеопроduct, що вигідно доповнює газету
«Професійний бухгалтер» та її комплекти.

Це щомісячний вебінар, що складається з двох частин:

ПЕРЕДПЛАТНИКИ «ПРОФБУХ LIVE»
ОТРИМУЮТЬ:

унікальну відеотеку з 12 ВИПУСКІВ за рік,
яка в комплекті з газетами надасть
бухгалтеру вичерпну, детальну та якісну
інформацію як у звичній текстовій формі,
так і у ФОРМИ ВІДЕО.

огляд змін
і новин за місяць

тематичний
відеопрактикум
з важливої теми

Документи та скорочення номера

ПКУ — Податковий кодекс України від 02.12.2010 № 2755-VI.

ЦКУ — Цивільний кодекс України від 16.01.2003 № 435-IV.

ГКУ — Господарський кодекс України від 16.01.2003 № 436-IV.

КЗпП — Кодекс законів про працю України від 10.12.1971.

КпАП — Кодекс України про адміністративні правопорушення від 07.12.1984 № 8073-X.

Закон про бухоблік — Закон України «Про бухгалтерський облік та фінансову звітність в Україні» від 16.07.1999 № 996-XIV.

Закон про ЄСВ — Закон України «Про збір та облік єдиного внеску на загальнообов'язкове державне соціальне страхування» від 08.07.2010 № 2464-VI.

Закон про соцстрахування — Закон України «Про загальнообов'язкове державне соціальне страхування» від 23.09.1999 № 1105-XIV.

Закон про РРО — Закон України «Про застосування реєстраторів розрахункових операцій у сфері торгівлі, громадського харчування та послуг» від 06.07.1995 № 265/95-ВР.

КВЕД-2010 — Національний класифікатор України ДК 009:2010, затверджений наказом Держспоживстандарту від 11.10.2010 № 457.

ІПК — індивідуальна податкова консультація.

ЗІР — загальнодоступний інформаційно-довідковий ресурс Державної фіскальної служби України (www.zir.sfs.gov.ua).

ВЗ — військовий збір.

ЗЕД — зовнішньоекономічна діяльність.

ЄСВ — єдиний внесок на загальнообов'язкове державне соціальне страхування.

ЄП — єдиний податок.

ПДВ — податок на додану вартість.

ПДФО — податок на доходи фізичних осіб.

БВ — бюджетне відшкодування.

ЄРПН — Єдиний реєстр податкових накладних.

ЄДР — Єдиний державний реєстр юридичних осіб, фізичних осіб — підприємців та громадських формувань

НМА — нематеріальні активи.

МЗП — мінімальна заробітна плата.

ОЗ — основні засоби.

ПЗ — податкові зобов'язання.

ПК — податковий кредит.

ПН — податкова накладна.

ПМП — прожитковий мінімум для працездатної особи.

ПСП — податкова соціальна пільга.

РРО/ПРО — реєстратор розрахункових операцій/програмний РРО.

СЕА — система електронного адміністрування.

УР — уточнюючий розрахунок.

ФОП — фізична особа — підприємець.

договір ЦПХ — договір цивільно-правового характеру.

к. дн. — календарні дні.

р. дн. — робочі дні.

нмдг — неоподатковуваний мінімум доходів громадян.

🔍 — цей документ (консультацію) ви зможете знайти на сайті електронної версії газети (www.ibuhgalter.net).

В.о. головної редакторки
Куртенок Світлана

Засновник і видавець газети
ТОВ «Видавнича група «АС»

Редакція:

а/с 110, м. Київ, 03186

тел.: +38 (067) 576-60-07

e-mail: pb@ibuhgalter.net

www.ibuhgalter.net

Електронна версія:

www.ibuhgalter.net

Відділ передплати:

тел. 0 800 300 395

Реєстраційне свідоцтво:

КВ № 21749-11649Р від 21.12.2015 р.

Ціна договірної

Періодичність виходу:

чотири рази на місяць

Передплатний індекс:

українська мова **98131**

© **ТОВ «Видавнича група «АС»**

Повне або часткове відтворення авторських матеріалів,
розміщених у газеті «Професійний бухгалтер»,
допускається тільки з письмового дозволу
ТОВ «Видавнича група «АС»

ЗМІНИ ДО ПКУ В ЧАСТИНІ ЗВІЛЬНЕННЯ ПІД ЧАС ВОЄННОГО СТАНУ ВІД СПЛАТИ ЗЕМЕЛЬНОГО ПОДАТКУ ТА ПОДАТКУ НА НЕРУХОМІСТЬ, А ТАКОЖ НЕПОДАТТЯ ДЕКЛАРАЦІЇ В РАЗІ ОТРИМАННЯ ДОПОМОГИ ЗА КОРДОНОМ: УХВАЛЕНО ЗАКОНОПРОЄКТ

Верховна Рада на засіданні 11.04.2023 ухвалила проєкт Закону України «Про внесення змін до Податкового кодексу України та інших законодавчих актів України щодо звільнення від сплати екологічного податку, плати за землю та податку на нерухоме майно, відмінне від земельної ділянки, за знищене чи пошкоджене нерухоме майно» (законопроєкт від 03.08.2022 № 7632), яким, зокрема, передбачається врегулювати питання віднесення земельних ділянок та нерухомого майна до переліку територій воєнних дій та тимчасової окупації з метою звільнення їх від оподаткування земельним податком, податком на нерухоме майно. Так, з тексту порівняльної таблиці для другого читання передбачається, що такий перелік має визначитися у встановленому Кабміном порядку. Крім того, в законопроєкті пропо-

нується визначити особливості нарахування та сплати податку на нерухомість за об'єкти житлової / нежитлової нерухомості, які були пошкоджені внаслідок бойових дій.

Також передбачено зміни до п. 179.2 ПКУ щодо неподання податкової декларації, крім випадків, прямо передбачених ПКУ, в разі отримання платником податку іноземних доходів, які згідно з ПКУ не включаються до загального місячного (річного) оподатковуваного доходу.

Передбачається, що в разі підпису Президентом зазначеного законопроєкту цей Закон набере чинності з дня, наступного за днем його опублікування. Після того, як з'явиться остаточний текст Закону, всі зміни будемо розглядати на сторінках нашого видання.

ОНОВЛЕНА ФОРМА АВАНСОВОГО ЗВІТУ ТА ПОРЯДКУ ЙОГО СКЛАДАННЯ: ОПРИЛЮДНЕНО ПРОЄКТ

Мінфін на офіційному сайті (mof.gov.ua → «Законодавство» → «Проєкти нормативних актів» → «Проєкти нормативних актів у 2023 р.») оприлюднив проєкт наказу «Про внесення змін до наказу Міністерства фінансів України від 28 вересня 2015 року № 841», яким передбачено внесення змін до форми Звіту про використання коштів, виданих на відрядження або під звіт, та Порядку його складання. Зміни мають бути внесені у зв'язку з новою редакцією п.п. 170.9.4 ПКУ, запровадженою Законом України «Про внесення змін до Податкового кодексу України та інших законодавчих актів України щодо платіжних послуг» від 12.01.2023 № 2888-IX (далі — Закон № 2888). Проєктом, зокрема, передбачено затвердити в новій редакції:

- форму Звіту про використання коштів / електронних грошей, виданих на відрядження або під звіт (далі — Звіт);
- Порядок складання Звіту про використання коштів / електронних грошей, виданих на відрядження або під звіт.

Також проєктом пропонується:

- розширити можливості використання різних видів підпису для підписання Звіту (власноруч або з використанням електронного цифрового підпису);
- узгодити термінологію Звіту з термінологією Закону України «Про платіжні послуги» від 30.06.2021 № 1591-IX, а саме замінити термін «платіжні доручення» на «платіжні інструкції»;
- оптимізувати кількість підписів, необхідних для забезпечення підтвердження фінансово-господарської операції відповідальними особами.

Нагадаємо, що відповідно до п.п. 170.9.4 ПКУ (в редакції Закону № 2888) Звіт складається та подається в строки, визначені п.п. 170.9.3 ПКУ, в паперовій або електронній фор-

мі (з урахуванням вимог Закону України «Про електронні документи та електронний документообіг» від 22.05.2003 № 851-IV та Закону України «Про електронні довірчі послуги» від 05.10.2017 № 2155-VIII) у разі:

а) наявності оподатковуваного доходу, визначеного відповідно до п.п. 170.9.1 ПКУ з метою розрахунку суми податку;

б) використання платником податку готівки понад суму добових витрат (включаючи отриману із застосуванням платіжних інструментів).

Якщо під час відрядження або виконання окремих цивільно-правових дій платник податку застосував платіжні інструменти, зокрема й корпоративні (бізнесові) платіжні інструменти або особисті платіжні інструменти, чи їх реквізити для проведення розрахунків у безготівковій формі та/або для отримання готівки в межах суми добових витрат та за відсутності оподатковуваного доходу, Звіт не складається і не подається.

Своєю чергою, документальне підтвердження суми фактичних витрат на відрядження або виконання окремих цивільно-правових дій шляхом надання підтвердних документів згідно з п.п. 170.9.3 ПКУ здійснюється платником податку до закінчення місяця, наступного за місяцем, в якому платник податку:

- а) завершує таке відрядження;
- б) завершує виконання окремої цивільно-правової дії за дорученням та за рахунок особи, яка видала кошти / електронні гроші під звіт.

У разі якщо списання коштів / електронних грошей за понесеними під час відрядження / виконання доручення витратами здійснюється пізніше визначених вище строків, такі строки продовжуються на один календарний місяць.

ДЕЛЕГУВАННЯ ПРАВА ЕЛЕКТРОННОГО ПІДПISУ: ПОДАТКІВЦІ ПОЯСНИЛИ ПОРЯДОК

Фахівці ГУ ДПС в Одеській області на офіційному сайті (od.tax.gov.ua → «Прес-центр» → «Новини») нагадали, що згідно з п.п. «в» п. 3 ст. 49 ПКУ податкову звітність можна подати до контролюючого органу в електронному вигляді. З метою взаємодії з податковою службою в цифровому фор-

маті платнику необхідно отримати кваліфікований електронний підпис (далі — КЕП), скористатись послугами будь-якого кваліфікованого надавача електронних довірчих послуг.

Водночас згідно з п. 3 розд. III Порядку обміну електронними документами з контролюючими органами, затверджен-

ного наказом Міністерства фінансів України від 06.06.2017 № 557 (далі — Порядок № 557), платник у разі потреби має можливість надати право підпису електронних документів іншим особам, а саме він має повідомити про таких осіб контролюючий орган, на обліку в якому перебуває, направивши повідомлення про надання інформації щодо кваліфікованого електронного підпису (далі — Повідомлення) в електронному вигляді.

Заповнити та відправити Повідомлення можна в приватній частині «Електронного кабінету»: в розділі «Ведення звітності» необхідно створити документ за формою J1391103 (для юросіб) або F1391103 (для фізосіб).

Заповнюючи Повідомлення, слід зазначити:

- поточну дату та порядковий номер;
- найменування (або прізвище, ім'я, по батькові (за наявності) для фізосіб);
- код за ЄДРПОУ / реєстраційний номер облікової картки платника податків або серію (за наявності) та номер паспорта (для фізосіб, які через свої релігійні переконання відмовилися від прийняття реєстраційного номера і мають відповідну відмітку в паспорті).

До табличної частини Повідомлення вносять таку інформацію:

- прізвище, ім'я, по батькові (за наявності) відповідальної особи, якій надається право підпису електронних документів;

- реєстраційний номер облікової картки платника податків або серію (за наявності) та номер паспорта (для фізичних осіб, які через свої релігійні переконання відмовилися від прийняття реєстраційного номера і мають відповідну відмітку в паспорті);

- посаду фізичної особи, якій делеговано право підпису електронних документів;

- тип підпису: Директор / Бухгалтер / Підпис податкових накладних / Печатка / Технологічний сертифікат / Уповноважена особа;

- ініціали та прізвище керівника;

- посаду, ініціали та прізвище виконавця і контактний телефон.

З метою недопущення помилок під час заповнення повідомлення на панелі інструментів необхідно натиснути кнопку «Перевірка». А за відсутності помилок активується кнопка «Підписати».

Відповідно до Порядку № 557 на сформоване повідомлення спершу накладаються КЕП усіх осіб, включених до Повідомлення, в порядку черговості їх внесення до Повідомлення, після них — КЕП керівника, і останньою — печатка (за наявності).

ДОХІД ФІЗОСОБИ ВІД ОПЕРАЦІЙ З КРИПТОВАЛЮТОЮ: ПОРЯДОК ОПОДАТКУВАННЯ

Фахівці ГУ ДПС у Львівській області на офіційному сайті (lv.tax.gov.ua → «Прес-центр» → «Новини») нагадали, що об'єктом оподаткування можуть бути майно, товари, дохід (прибуток) або його частина, обороти з реалізації товарів (робіт, послуг), операції з постачання товарів (робіт, послуг) та інші об'єкти, визначені податковим законодавством, з наявністю яких податкове законодавство пов'язує виникнення у платника податкового обов'язку. Водночас податковий обов'язок виникає у платника податку з моменту настання обставин, з якими ПКУ пов'язує сплату ним податку. Зокрема, порядок оподаткування доходів фізосіб врегульовано розд. IV ПКУ. Так, згідно з п. 163.1 ПКУ об'єктом оподаткування ПДФО резидента є, зокрема, загальний місячний (річний) оподатковуваний дохід та іноземні доходи — це доходи (прибуток), отримані з джерел за межами України. Оподаткування іноземних доходів встановлено п. 170.11 ПКУ. Крім того, до загального місячного (річного) оподатковуваного доходу платника включаються інші доходи, крім зазначених у ст. 165 ПКУ. Також доходи, визначені ст. 163 ПКУ, є об'єктом оподаткування ВЗ. Податковий агент, який нараховує (виплачує, надає) оподатковуваний дохід на користь платника податку, зобов'язаний утримувати

ПДФО за ставкою 18% та ВЗ за ставкою 1,5% із суми такого доходу за його рахунок. Водночас платнику податку, що отримує доходи від особи, яка не є податковим агентом, та іноземні доходи, зобов'язаний включити суму таких доходів до загального річного оподатковуваного доходу та подати податкову декларацію про майновий стан і доходи (далі — Декларація) за наслідками звітного податкового року, а також сплатити ПДФО та ВЗ з таких доходів. Порядок подання податкової декларації визначено ст. 179 ПКУ. Також податківці зазначили, що станом на сьогодні криптовалюта **не має** визначеного **правового статусу** в Україні, зокрема, відсутня нормативна база для її класифікації та регулювання операцій з нею.

З огляду на наведені норми законодавства податківці зробили висновок, що дохід, отриманий фізособою від продажу криптовалюти, включається до загального річного оподатковуваного доходу:

- як іноземний дохід, у разі якщо джерело виплати цього доходу є іноземним;

- як інший дохід, якщо виплата доходу здійснюється фізособою-резидентом на території України.

Оподаткуванню підлягає сума коштів, яку платник податків отримує від операцій з криптовалютою.

ПОВЕРНЕННЯ НАДМІРУ АБО ПОМИЛКОВО СПЛАЧЕНОГО ЄСВ: ДОКУМЕНТИ ДО ЗАЯВИ

Податківці на офіційному сайті (tax.gov.ua → «Прес-центр» → «Новини») пояснили, що повернення сум ЄСВ здійснюється відповідно до Порядку зарахування у рахунок майбутніх платежів єдиного внеску на загальнообов'язкове державне соціальне страхування або повернення надміру та/або помилково сплачених коштів, затвердженого нака-

зом МФУ від 23.07.2021 № 417, на підставі заяви платника про повернення коштів.

Також податківці зауважили, що до заяви платник може додати **тільки одну копію одного розрахункового документа** (квитанції або іншого документа, згідно з яким було здійснено помилково або надмірну сплату ЄСВ).

<...>

04 № з/п	05 Громадянин України (1 — так, 0 — ні)	06 Договір ЦДК за основним місцем роботи або за сумісництвом (1 — так, 0 — ні)	07 Категорія особи ¹³	08 Реєстраційний номер облікової картки платника податків або серія (за наявності) та номер паспорта за формою БННXXXXXX/ПXXXXXXX ЗО ¹⁴	09 Прізвище, ім'я, по батькові ЗО	10 Період трудових або цивільно-правових відносин, проходження військової служби та відпусток		11 Внутрішній сумісник (1 — так, 0 — ні)	13. Професійна назва роботи	14 Код класифікатора професій	16 Документ підстава про початок, кінець трудових або цивільно-правових відносин, переведення на іншу посаду, роботи та відпусток	18 Дата створення нового робочого місця (шпальтної одиниці), на яке у звітному періоді працевлаштований працівник.	20 Ознака ¹⁵ (0, 1)
						дата початку (за формою ДДММРРРР)	дата закінчення (за формою ДДММРРРР)	12 Переведено, призначено на іншу посаду або роботу, переміщено до іншого підрозділу (1 — так, 0 — ні)					
1	1	0	2	3 1 5 8 7 4 9 1 7 0	Петренко Степан Іванович	14032023	0	0	Бухгалтер	3433	Наказ від 13.03.2023 № 25		
									Бухгалтер				

<...>

Рис. 2. Початок роботи за зовнішнім сумісництвом в додатку 5

<...>

Розділ I. Персоніфіковані дані про суми нарахованого (виплаченого) на користь фізичних осіб доходу та нарахованих (перерахованих) до бюджету податку на доходи фізичних осіб та військового збору												
06 № з/п	Реєстраційний номер облікової картки платника податків або серія (за наявності) та номер паспорта ²	Сума доходу		Сума податку на доходи фізичних осіб		Сума військового збору		Ознака доходу	Дата		Ознака подат. соц. пільги	Ознака (0,1)
		нараховано	виплаченого	нарахованого	перераховано	нарахованого	перераховано		прийняття на роботу (дд.мм.рррр)	звільнення з роботи (дд.мм.рррр)		
1	2	3а	3	4а	4	5а	5	6	7	8	9	10
	1 3 1 5 8 7 4 9 1 7 0	2039,13	2039,13	367,04	367,04	30,59	30,59	101	14.03.2023			

<...>

Зарплата за сумісництвом   Ознака доходу   Дата прийняття на роботу

Рис. 3. Зовнішнє сумісництво в додатку 4ДФ

ПРИЙНЯТТЯ НА РОБОТУ ВНУТРІШНЬОГО СУМІСНИКА

Ситуація 2 (основний працівник, прийнятий за сумісництвом). Працівник (не має інвалідності), який працює на підприємстві за основним місцем роботи з липня 2021 року, з 02.03.2023 був прийнятий до цього ж підприємства за сумісництвом (0,5 ставки) на посаду інженера з охорони праці (код КП — 2149.2). Загальна сума зарплати, нарахованої йому в березні 2023 року, склала 10704,35 грн, у тому числі за основним місцем роботи — 7500,00 грн, за місцем роботи за сумісництвом — 3204,35 грн. Загальна сума утриманого ПДФО — 1926,78 грн, ВЗ — 160,57 грн.

Додаток 1 Якщо на підприємстві працівник працює і за основним місцем роботи, і за внутрішнім сумісництвом, то в додатку 1 відомості про нараховану йому зарплату відображаєте двома рядками:

- перший рядок — на нарахування за основним місцем роботи. У графі 21 вкажіть «1» (трудова книжка зберігається в роботодавця);
- другий рядок — на нарахування за сумісництвом (у графі 21 зазначайте «0»).

Кількість календарних днів трудових відносин (графта 14) покажіть тільки в рядку із нарахуваннями за основним місцем роботи. Водночас не має значення, що за внутрішнім сумісництвом у поточному місяці працівник перебував у трудових відносинах меншу кількість днів. Також під час нарахування зарплати для працівника без інвалідності за основним місцем роботи необхідно **проконтролювати** виконання умови про сплату ЄСВ із МЗП.

ДО ВІДОМА. В ситуації з внутрішнім сумісництвом із МЗП порівнюйте загальну суму зарплати, лікарняних, декретних, нарахованих і за основним місцем роботи, і за сумісництвом (див. роз'яснення в категорії 201.04.01 ЗІР[Ⓢ]). За потреби в додатку 1 за відповідний місяць вводимо рядок на додаткову базу ЄСВ. При цьому в графі 21 зазначаємо «1», а графі 22–24 заповнюємо, як у рядку для основної посади, адже вимогу про сплату ЄСВ із МЗП виконуємо за **основним місцем роботи**.

Додаток 5 Оскільки працівника прийнято в одному звітному кварталі на дві різні посади за сумісництвом, то в додатку 5 заповнюються **два рядки** — окремо на кожну посаду (див. рис. 9).

Додаток 4ДФ У додатку 4ДФ за березень 2023 року відображаємо загальну суму зарплати, нараховану за однією та за другою по-

садами за сумісництвом в одному рядку з ознакою доходу «101». Не забудьте в графі 7 додатка 4ДФ за січень 2023 року поставити дату прийняття на роботу за першим сумісництвом. Дата прийняття на роботу за другим сумісництвом (у березні 2023 року) не зазначається. Заповнення додатка 4ДФ за березень 2023 року є аналогічним ситуації, наведеній на рис. 6 на с. 8.

04 № з/п	05 Грамадянство (1 — так, 0 — ні)	06 Договір ЦПХ за основним місцем роботи або за сумісництвом (1 — так, 0 — ні)	07 Категорія особи*	08 Реєстраційний номер облікової картки платника податків або серія (за наявності) та номер паспорта за формою BRNNXXXXXX/ТXXXXXXX 30 ¹¹	09 Прізвище, ім'я, по батькові ЗО	10 Період трудових або цивільно-правових відносин, пролонгація військової служби та відпусток		11 Внутрішній сумісник (1 — так, 0 — ні)	13. Професійна назва роботи	14 Код класифікатора професій	16 Документ підстава про початок, кінець трудових або цивільно-правових відносин, переведення на іншу посаду, роботи та відпусток	18 Дата створення нового робочого місця (штатної одиниці), на яке у звітному періоді працює працівник	20 Ознака ¹ (0, 1)
						дата початку (за формою ДДММРРРР)	дата закінчення (за формою ДДММРРРР)						
1	1	0	2	3 8 7 6 5 4 3 2 1 1	Петренко Сергій Олексійович	17012023		0	Зовнішнє сумісництво	9152	Наказ від 16.01.2023 № 3		
2	1	0	2	3 8 7 6 5 4 3 2 1 1	Петренко Сергій Олексійович	15032023		0	Підсобний робітник	9322	Наказ від 14.03.2023 № 8		

Рис. 9.

Додаток 5: прийняття на два сумісництва в одному кварталі

ПРАЦІВНИК ЗВІЛЬНЕНИЙ З МІСЦЯ РОБОТИ ЗА СУМІСНИЦТВОМ ТА ПРИЙНЯТИЙ ЯК СУМІСНИК

Ситуація 5. Зовнішній сумісник (не має інвалідності) 01.03.2023 звільнений за власним бажанням (0,5 ставки) з посади каштеляна (код КП — 9132). Йому в день звільнення нараховано 145,65 грн (утримано ПДФО — 26,22 грн, ВЗ — 2,18 грн). Згодом (27.03.2023) цього ж працівника прийнято за зовнішнім сумісництвом (0,25 ставки) на посаду сторожа (код КП — 9152). Після прийняття на роботу йому нараховано 364,13 грн (утримано ПДФО — 65,54 грн, ВЗ — 5,46 грн).

Додаток 1 На працівника заповнюється один рядок із загальною сумою доходу, нарахованого у звітному місяці. При цьому зазначають у графах:

- 14 — загальну кількість днів перебування в трудових відносинах (к. дн. по день звільнення + к. дн. із дня прийняття на роботу — орієнтир на дані додатка 5);
- 16 — загальну суму фактичного доходу працівника, який складається з виплат, що потрапляють до бази нарахування ЄСВ (у тому числі в один рядок із зар-

платою потрапить компенсація за невикористані дні відпустки, виплачена при звільненні (за наявності));

- 17 — загальну суму доходу працівника з урахуванням максимальної бази для нарахування ЄСВ;
- 20 — суму ЄСВ, нарахованого на загальну суму доходу працівника за місяць;
- 21 — «0» (без трудової книжки);
- 22 — «1» (неповний робочий час).

Приклад заповнення додатка 1 за березень 2023 року див. на рис. 10 на с. 11.

ЗВЕРНІТЬ УВАГУ! Не має значення, про яке сумісництво (зовнішнє чи внутрішнє) ідеться, — порядок дій буде однаковий в обох випадках, якщо в одному місяці було звільнення та прийняття за сумісництвом.

Додаток 5 Якщо працівник звільнений з посади, а потім повторно прийнятий на роботу до цього ж роботодавця, необхідно заповнити **два рядки** в додатку 5 (п. 5 розд. IV Порядку № 4²). У першому рядку вказують дату припинення трудових відносин, у другому рядку — дату початку трудових відносин (див. рис. 11 на с. 11).

2
Порядок заповнення та подання податковими агентами Податкового розрахунку сум доходу, нарахованого (сплаченого) на користь платників податків — фізичних осіб, і сум утриманого з них податку, а також сум нарахованого єдиного внеску, затверджений наказом МФУ від 13.01.2015 № 4.

Приклад заповнення додатка 4ДФ за березень 2023 року див. на рис. 12.

ДО ВІДОМА. Якщо відбулося звільнення з посади за внутрішнім сумісництвом та прийняття на посаду за **внутрішнім сумісництвом**, то в додатку 4ДФ потріб-

но заповнити один рядок із загальним доходом за всіма місцями роботи (основним та всіма сумісництвами). Дати звільнення та прийняття на роботу для посади за внутрішнім сумісництвом у додатку 4ДФ не відображаються (див. пояснення на с. 7).

<...>

Розділ I. Персоніфіковані дані про суми нарахованого (виплаченого) на користь фізичних осіб до бюджету податку на доходи фізичних осіб та військового збору																					
№ з/п	Реєстраційний номер облікової картки платника податків або серія (за наявності) та номер паспорта*										Сума доходу		Сума податку на доходи фізичних осіб		Сума військового збору		Ознака доходу	Дата		Ознака подат. соц. пільги	Ознака (0,1)
											нараховано	виплаченого	нарахованого	перераховано	нарахованого	перераховано		прийняття на роботу (дд.мм.рррр)	звільнення з роботи (дд.мм.рррр)		
	1	2	3а	3	4а	4	5а	5	6	7	8	9	10								
	1	3	9	8	7	6	5	4	3	2	1	145,65	145,65	26,22	26,22	2,18	2,18	101			
	2	3	9	8	7	6	5	4	3	2	1	364,13	364,13	65,54	65,54	5,46	5,46	101	27.03.2023	01.03.2023	

<...>

Зарплата після повторного прийняття на роботу   Дата прийняття на роботу   Дата звільнення

Рис. 12.

Додаток 4ДФ: звільнення та прийняття сумісника в одному місяці

ПРАЦІВНИК ЗВІЛЬНЕНИЙ З ОСНОВНОГО МІСЦЯ РОБОТИ, А ПРИЙНЯТИЙ НА МІСЦЕ РОБОТИ ЗА СУМІСНИЦТВОМ АБО НАВПАКИ

Ситуація 6. 14.03.2023 бухгалтера (код КП — 3433) (не має інвалідності) звільнено з основного місця роботи (повна зайнятість), а 15.03.2023 прийнято на ту ж посаду на тому ж підприємстві, але за зовнішнім сумісництвом (на 0,5 ставки). За основною посадою в день звільнення нараховано 2913,04 грн (утримано ПДФО — 524,35 грн, ВЗ — 43,70 грн), після прийняття на роботу за сумісництвом нараховано 1893,48 грн (утримано ПДФО — 340,83 грн, ВЗ — 28,40 грн).

Додаток 1 На працівника потрібно заповнити **два рядки**:

- один — з доходом, нарахованим за основним місцем роботи (у графі 21 ставимо «1», у графі 22 — «0»);
- інший — з доходом за сумісництвом (у графі 21 ставимо «0», у графі 22 — «1»).

Зверніть увагу: виконувати вимогу про сплату ЄСВ із МЗП **не потрібно**, адже маємо дві підстави, щоб цього не робити:

- працівник лише частину місяця працював за основним місцем роботи та звільнився;

- решту місяця він працював за сумісництвом, а, як відомо, за сумісництвом вимогу про визначення додаткової бази нарахування ЄСВ виконувати не потрібно.

Приклад заповнення додатка 1 за березень 2023 року див. на рис. 13 на с. 13.

Додаток 5 Якщо працівник звільнений, а потім знову прийнятий на роботу до цього ж роботодавця, необхідно заповнити **два рядки** в додатку 5. У першому вказують дату припинення трудових відносин за основним місцем роботи (у графі 07 — «1»), у другому — дату початку трудових відносин за сумісництвом (у графі 07 — «2»). Заповнення додатка 5 за березень 2023 року є аналогічним ситуації, наведеній на рис. 11 на с. 11 (крім заповнення графі 07).

Додаток 4ДФ У цьому випадку маємо зміну місця роботи. Відповідно до абз. 22 п.п. 2 п. 4 Порядку № 4 **потрібно заповнити стільки рядків, скільки разів інформація про зміну місця роботи зустрічається у звітному місяці**. Заповнення додатка 4ДФ за березень 2023 року є аналогічним ситуації, наведеній на рис. 12.

НАЙКРАЩІ ЕКСПЕРТИ ПРАЦЮЮТЬ ДЛЯ ВАС

04. № з/п	05. Громадянин України (1 — так, 0 — ні)	06. Жінка — Ж, чоловік — Ч	07. Реєстраційний номер облікової картки платника податків або серія (за наявності) та номер паспорта за формою БКННXXXXXX/ПХXXXXXXX* 30 ¹²	08. Код категорії ЗО ¹³	09. Код типу нарахувань ¹⁴	10. Місяць та рік, за який проведено нарахування ¹⁵	12. Кількість календарних днів перебування у трудових відносинах, прохідження військової служби протягом звітного місяця	14. Кількість календарних днів перебування у трудових/цивільно-правових відносинах, прохідження військової служби протягом звітного місяця	16. Загальна сума нарахованої заробітної плати / доходу, грошового забезпечення (усього з початку звітного місяця)		18. Сума різниці між розміром мінімальної заробітної плати та фактично нарахованою заробітною платою за звітний місяць (із заробітної плати/доходу/грошового забезпечення/доплата до мінімального страхового внеску або сума мінімальної заробітної плати для категорії застрахованих осіб 72	19. Сума утриманого єдиного внеску за звітний місяць (із заробітної плати/доходу/грошового забезпечення)	21. Ознака наявності трудової книжки (1 - так, 0 - ні)	22. Ознака неповного робочого часу (1 - так, 0 - ні)	25. Ознака ¹ (0, 1)
									грн	коп.					
			11. Прізвище, ім'я, по батькові ЗО				13. Кількість календарних днів без збереження заробітної плати ¹⁶	15. Кількість календарних днів відпустки у зв'язку з вагітністю та пологами	17. Сума нарахованої заробітної плати/доходу/грошового забезпечення у межах максимальної величини, на яку нараховується єдиний внесок		20. Сума нарахованого єдиного внеску за звітний місяць (на заробітну плату/дохід/грошове забезпечення)				
									Зарплата за основною посадою до звільнення						
									грн	коп.	грн	грн	коп.		
1	1	Ч	3 6 9 8 5 2 1 4 7 0 1 0 3 2 0 2 3					3 1	2 9 1 3 0 4					1 0	
			Охріменко Іван Петрович						2 9 1 3 0 4			6 4 0 8 7	0 0		
2	1	Ч	3 6 9 8 5 2 1 4 7 0 1 0 3 2 0 2 3						1 8 9 3 4 8					0 0	
			Охріменко Іван Петрович						1 8 9 3 4 8			4 1 6 5 7	0 0		

Не заповнюємо, адже ця графа заповнена за основною посадою

Зарплата за сумісництвом

У рядку за сумісництвом у графі 21 зазначається «0», а в графі 22 — «1» (неповний час)

Рис. 13. Додаток 1: звільнення з основного місця роботи та прийняття за сумісництвом

ЗВІЛЬНЕННЯ ВНУТРІШНЬОГО СУМІСНИКА

Ситуація 7 (вчасний розрахунок). Працівник працював на підприємстві і за основним місцем роботи (повна зайнятість), і за внутрішнім сумісництвом (на 0,25 ставки). 20 лютого 2023 року трудовий договір за місцем роботи за сумісництвом розірвано за власним бажанням (посада — касир, код КП — 4211). При проведенні остаточного розрахунку за внутрішнім сумісництвом нарахована та виплачена зарплата за відпрацьований час — 1172,50 грн. Зарплата за основним місцем роботи — 8000,00 грн. Загальна сума зарплати, нарахованої працівнику в лютому 2023 року, склала 9172,50 грн. Загальна сума утриманого ПДФО — 1651,05 грн, ВЗ — 137,59 грн.

Додаток 1 Всі виплати, нараховані при звільненні внутрішньому суміснику, відображаються в додатку 1 **разом** із зарплатою за су-

місництвом. При цьому графа 14 заповнюється тільки за основним місцем роботи, де необхідно поставити кількість календарних днів перебування в трудових відносинах за основною посадою, виходячи з повністю відпрацьованого місяця (звільнення за внутрішнім сумісництвом не беремо до уваги). Приклад заповнення додатка 1 за лютий 2023 року див. на рис. 14 на с. 14.

Додаток 5 Звільнення внутрішнього сумісника в додатку 5 відображається за загальними правилами із зазначенням у графі 07 — «2», а в графі 11 — «1» (див. рис. 15 на с. 14).

Додаток 4ДФ У додатку 4ДФ за лютий 2023 року відображаємо **загальну суму зарплати**, нараховану за основним місцем роботи і за сумісництвом в одному рядку з ознакою доходу «101». Дата звільнення за внутрішнім сумісництвом **не зазначається**. Заповнення додатка 4ДФ за лютий 2023 року є аналогічним ситуації з прийняттям внутрішнього сумісника, наведеної на рис. 6 на с. 8.

Декретні, нараховані в лютому 2023 року

02 Звітний (податковий) період⁵ 2 0 2 3 (рік) 1 (квартал) 2 (номер місяця в кварталі) 2 (номер додатку в Розрахунку)

04. № з/п	05. Громадянин України (1 – так, 0 – ні)	06. Жінка – Ж, чоловік – Ч	07. Реєстраційний номер облікової картки платника податків або серія (за наявності) та номер паспорта за формою БКННXXXXX/ПXXXXXXX* 30 ¹²	08. Код категорії 30 ¹³	09. Код типу нарахувань ¹⁴	10. Місяць та рік, за який проведено нарахування ¹⁵	11. Прізвище, ім'я, по батькові 30	12. Кількість календарних днів тимчасової непрацездатності	13. Кількість календарних днів без збереження заробітної плати ¹⁶	14. Кількість календарних днів перебування у трудових/цивільно-правових відносинах, проходження військової служби протягом звітного місяця	16. Загальна сума нарахованої заробітної плати / доходу, грошового забезпечення (усього з початку звітного місяця)		17. Сума нарахованої заробітної плати / доходу / грошового забезпечення у межах максимальної величини, на яку нараховується єдиний внесок	18. Сума різниці між розміром мінімальної заробітної плати та фактично нарахованою заробітною платою за звітний місяць (із заробітної плати/доходу) грошового забезпечення/ доплата до мінімального страхового внеску або сума мінімальної заробітної плати для категорії застрахованих осіб 72		19. Сума утриманого єдиного внеску за звітний місяць (із заробітної плати/доходу/грошового забезпечення)		21. Ознака наявності трудової книжки (1 – так, 0 – ні)	22. Ознака неповного робочого часу (1 – так, 0 – ні)	25. Ознака ¹⁷ (0, 1)
											грн	коп.		грн	коп.	грн	коп.			
1	1	Ж	37415181991	1	022023	28	Короленко Тетяна Вікторівна		28		520000									
Зарплата за внутрішнім сумісництвом																				
2	1	Ж	37415181991	1	022023		Короленко Тетяна Вікторівна				108875									
Зарплата за основним місцем роботи																				
3	1	Ж	374151819942	2	022023	9	Короленко Тетяна Вікторівна		9		236709									
Рядок без доходу за сумісництвом																				
4	1	Ж	374151819942	2	022023		Короленко Тетяна Вікторівна				0000									
5	1	Ж	374151819942	2	032023		Короленко Тетяна Вікторівна		31		815331									
6	1	Ж	374151819942	2	032023		Короленко Тетяна Вікторівна		31		0000									
7	1	Ж	374151819942	2	042023		Короленко Тетяна Вікторівна		30		789030									
8	1	Ж	374151819942	2	042023		Короленко Тетяна Вікторівна		30		789030									
9	1	Ж	374151819942	2	052023		Короленко Тетяна Вікторівна		31		815331									
10	1	Ж	374151819942	2	052023		Короленко Тетяна Вікторівна		31		0000									
11	1	Ж	374151819942	2	062023		Короленко Тетяна Вікторівна		30		657525									
12	1	Ж	374151819942	2	062023		Короленко Тетяна Вікторівна		25		657525									

Місяць закінчення відпустки у зв'язку з вагітністю та пологами (червень 2023 року)

02 Звітний (податковий) період⁵ 2 0 2 3 (рік) 2 (квартал) 3 (номер місяця в кварталі) 3 (номер додатку в Розрахунку)

04. № з/п	05. Громадянин України (1 – так, 0 – ні)	06. Жінка – Ж, чоловік – Ч	07. Реєстраційний номер облікової картки платника податків або серія (за наявності) та номер паспорта за формою БКННXXXXX/ПXXXXXXX* 30 ¹²	08. Код категорії 30 ¹³	09. Код типу нарахувань ¹⁴	10. Місяць та рік, за який проведено нарахування ¹⁵	11. Прізвище, ім'я, по батькові 30	12. Кількість календарних днів тимчасової непрацездатності	13. Кількість календарних днів без збереження заробітної плати ¹⁶	14. Кількість календарних днів перебування у трудових/цивільно-правових відносинах, проходження військової служби протягом звітного місяця	16. Загальна сума нарахованої заробітної плати / доходу, грошового забезпечення (усього з початку звітного місяця)		17. Сума нарахованої заробітної плати / доходу / грошового забезпечення у межах максимальної величини, на яку нараховується єдиний внесок	18. Сума різниці між розміром мінімальної заробітної плати та фактично нарахованою заробітною платою за звітний місяць (із заробітної плати/доходу) грошового забезпечення/ доплата до мінімального страхового внеску або сума мінімальної заробітної плати для категорії застрахованих осіб 72		19. Сума утриманого єдиного внеску за звітний місяць (із заробітної плати/доходу/грошового забезпечення)		21. Ознака наявності трудової книжки (1 – так, 0 – ні)	22. Ознака неповного робочого часу (1 – так, 0 – ні)	25. Ознака ¹⁷ (0, 1)
											грн	коп.		грн	коп.	грн	коп.			
1	1	Ж	374151819942	1	3062023		Короленко Тетяна Вікторівна		30											

Вказуємо всі дні перебування в трудових відносинах у червні – задоволення днів не буде

Додаткова база визначається за основною посадою

Рис. 17. Декрет внутрішньої сумісниці в додатку 1 не відображається

Додаток 5 У додатку 5 **ніде не зазначаємо** факт надання саме сумісниці відпустки у зв'язку з вагітністю та пологами чи відпустки для догляду за дитиною до досягнення нею 3 (6) років, бо в графі 07 вказується код для конкретного виду відпустки («4», «5» чи «6»), а не код сумісництва «2».

ВАЖЛИВО! У випадку з внутрішнім сумісником достатньо відобразити початок та закінчення відпустки у зв'язку з вагітністю та пологами (відпустки для догляду за дитиною до 3 (6) років) **тільки одним рядком**. У графі 11 проставляємо «0» (у графі 07 — «4», «5», «6»). Графи 13–15 не заповнюємо, а в графі 16 вказуємо реквізити електронного листка непрацездатності або наказу про надання відпустки для догляду за дитиною.

Отже, в додатку 5:

- у кварталі початку відпустки у зв'язку з вагітністю та пологами — один рядок, у графі 07 зазначаємо код «5», у графі 10 — дату початку відпустки; у графі 16 — реквізити електронного листка непрацездатності (чи наказу, якщо в роботодавця

прийнято так оформляти або відпустку надано пізніше, тому що працівниця вирішила трохи ще попрацювати) (рис. 18);

- у кварталі закінчення відпустки у зв'язку з вагітністю та пологами заповнюємо (1) один рядок, якщо жінка одразу виходить на роботу (у графі 10 ставимо дату закінчення такої відпустки), або (2) два рядки, якщо їй надана (за її бажанням) відпустка для догляду за дитиною до 3 років. При цьому в графі 07 у рядку з відпусткою для догляду проставляємо код «6», а в графі 10 — дату початку такої відпустки. Те, що відпустка надана сумісниці, ніде не зазначається;
- у кварталі закінчення відпустки для догляду за дитиною до 3 років заповнюємо (1) один рядок, якщо працівниця / працівник виходить на роботу (у графі 07 — «6»), (2) два рядки, якщо ще й надана відпустка для догляду за дитиною до 6 років за медвисновком (у рядку на закінчення у графі 07 — «6», у другому рядку на початок відпустки у графі 07 — «4»). Обов'язково в графі 10 відображаємо дату початку та закінчення відповідного виду відпустки.

04 № з/п	05 Громадянин України (1 — так, 0 — ні)	06 Договір ЦПТХ за основним місцем роботи або за сумісництвом (1 — так, 0 — ні)	07 Категорія особи ¹	08 Реєстраційний номер облікової картки платника податків або серія (за наявності) та номер паспорта за формою БКRNXXXXXX/PLXXXXXXX/30 ¹	09 Прізвище, ім'я, по батькові ЗО	10 Період трудових або цивільно-правових відносин, проходження військової служби та відпусток		11 Внутрішній сумісник (1 — так, 0 — ні)	12 Переведено, призначено на іншу посаду або роботу, переведено до іншого підрозділу (1 — так, 0 — ні)	13 Професійна назва роботи	14 Код класифікатора професій	15 Посада	16 Документ підстава про початок, кінець трудових або цивільно-правових відносин, переведення на іншу посаду, роботи та відпусток	17 Підстава для припинення трудових або цивільно-правових відносин	18 Дата створення нового робочого місця (шталної одиниці), на яке у звітному періоді працює/зупинений працівник	19 Військове звання	20 Ознака ¹ (0, 1)
						дата початку (за формою ДДММРРРР)	дата закінчення (за формою ДДММРРРР)										
1	1	0	5	3 7 4 1 5 1 8 1 9 9	Короленко Тетяна Вікторівна	2002	2023	0					Листок непрацездатності 6412124-2011456123-1				

Особи, яким надано відпустку у зв'язку з вагітністю та пологами

У графі 11 завжди буде «0»

Рис. 18.

Початок відпустки у зв'язку з вагітністю та пологами в Додатку 5

06 № з/п	Розділ I. Персоніфіковані дані про суми нарахованого (виплаченого) на користь фізичних осіб доходу та нарахованих (перерахованих) до бюджету податку на доходи фізичних осіб та військового збору																
	Реєстраційний номер облікової картки платника податків або серія (за наявності) та номер паспорта ²	Сума доходу		Сума податку на доходи фізичних осіб		Сума військового збору		Ознака доходу	Дата		Ознака подат. соц. пільги	Ознака (0,1)					
		нараховано	виплаченого	нарахованого	перераховано	нарахованого	перераховано		прийняття на роботу (дд.мм.рррр)	звільнення з роботи (дд.мм.рррр)							
1	2	3а	3	4а	4	5а	5	6	7	8	9	10					
	1 3 7 4 1 5 1 8 1 9 9	6288,75	6288,75	1131,98	1131,98	94,33	94,33	101									
	2 3 7 4 1 5 1 8 1 9 9	33139,26	33139,26	0,00	0,00	0,00	0,00	128	Ознаки доходу								
Загальна сума декретних																	
Зарплата працівниці за обома посадами																	

Рис. 19.

Декретні в додатку 4ДФ за лютий 2023 року (нараховано та виплачено в лютому)

Додаток 4ДФ Декретні **не є зарплатою** для цілей оподаткування. Це окремий вид доходу, який не оподатковується на підставі п.п. 165.1.1 ПКУ. З декретних не утримуються ПДФО та ВЗ, а в додатку 4ДФ їх відображають у розділі I з ознакою «128». При цьому **не потрібно** розносити ці суми за місяцями — вся сума декретних відображається загальною сумою в місяці нарахування та виплати (див. рис. 19 на с. 17).

Ситуація 10 (зовнішнє сумісництво).

*Працівниці, яка працює за зовнішнім сумісництвом, надано відпустку у зв'язку з вагітністю та пологами з 01.03.2023 по 04.07.2023 (126 к. дн.). Декретні за сумісництвом **не нараховуються**, адже вони виплачені за основним місцем роботи.*

Додаток 1 На нашу думку, **потрібно** заповнити інформацію щодо такої працівни-

ці в додатку 1 із зазначенням у графі 08 коду категорій застрахованих осіб «42» чи «43», адже ці дані важливі для фіксування періодів у Реєстрі застрахованих осіб, у тому числі для розрахунку майбутніх лікарняних / декретних.

Додаток 5 У кварталі початку відпустки у зв'язку з вагітністю та пологами заповнюємо в додатку 5 один рядок, у графі 07 зазначаємо **код «5»** (а не «2»!), у графі 10 — дату початку відпустки; у графі 16 — реквізити електронного листка непрацездатності (чи наказу, якщо в роботодавця прийнято так оформляти). Правила заповнення є аналогічними наведеним на рис. 18 на с. 17.

Додаток 4ДФ У додатку 4ДФ відображається **тільки дохід у вигляді зарплати** (якщо він був нарахований), адже допомоги у зв'язку з вагітністю та пологами немає. Початок та закінчення відпустки у зв'язку з вагітністю та пологами в додатку 4ДФ **не відображається**.

ВНУТРІШНЄ СУМІСНИЦТВО ПОМИЛКОВО НЕ ВІДОБРАЖАЛОСЯ

Ситуація 11. *Працівник, який працює на підприємстві за основним місцем роботи з липня 2021 року, з 15.11.2022 був прийнятий до цього ж підприємства на посаду інженера-електроніка (код КП — 2144.2) на умовах неповного часу (0,25 ставки). Однак **помилково** внутрішнє сумісництво оформлене не було, зокрема, додаток 5 з даними про прийняття на роботу не подавався. Працівнику нараховувалася **загальна зарплата** за обома посадами, і вона відображалася одним рядком у додатку 1. Зокрема:*

- за листопад 2022 року було нараховано 8913,64 грн (8000,00 грн за основною посадою та 913,64 грн за посадою інженера-електроніка);
- за грудень 2022 року було нараховано 9675,00 грн (8000,00 грн за основною посадою та 1675,00 грн за посадою інженера-електроніка).

У березні 2023 року виявлено помилку та проводиться виправлення. Окрім цього, в березні 2023 року нараховано 5913,04 грн за основною посадою та 1238,04 грн за внутрішнім сумісництвом (8 к. дн. за обома посадами працівник перебував у відпустці без збереження зарплати).

Додаток 1 У зв'язку з невідображенням внутрішнього сумісництва відбулося **завищення бази** для нарахування ЄСВ за основною посадою та **заниження бази** ЄСВ за внутрішнім сумісництвом. Виявлення помилки відображайте в Податковому розрахунку:

- **або** з типом «Уточнюючий» за листопад та грудень 2022 року, якщо потрібно виправити помилку **негайно**, а час звітування за Додатком 1 з типом «Звітний» ще не настав (наприклад, через цю помилку не дасться правильно замовити оплату лікарняних у разі хвороби працівника);
- **або** з типом «Звітний» за березень, якщо потреби в негайному виправленні немає.

У будь-якому разі **необхідно**:

- за основною посадою **сторнувати** надміру нарахований ЄСВ: у графі 08 ставимо код категорії застрахованої особи, який відповідає доходу, з якого сторнується ЄСВ; у графі 09 — **КТН «3»**; у графі 10 — місяць, за який виправляється помилка; у графах 16 і 17 — суми доходу, який помилково включено до бази нарахування ЄСВ; у графі 20 — суми надмірно нарахованого ЄСВ;
- за внутрішнім сумісництвом — **донарахувати** ЄСВ: у графі 08 ставимо код

«Уточнюючий»
за IV квартал 2022 року

01	Відомості про трудові відносини осіб та період проходження військової служби	011	Звітний ¹	
		012	Звітний новий ²	
		013	Уточнюючий ³	X
		014	Довідковий ⁴	

«Уточнюючий»
за IV квартал 2022 року

02	Звітний (податковий) період ⁵	2 0 2 3 (рік)	4 (квартал)	1 (номер додатка в Розрахунку)
----	--	------------------	----------------	-----------------------------------

<...>

04 № з/п	05 Грама-дінина України (1 — так, 0 — ні)	06 Договір ЦПХ за основ-ним місцем роботи або за суміс-ництвом (1 — так, 0 — ні)	07 Ка-тегорія особи ¹¹	08 Реєстраційний номер облікової картки платника податків або серія (за наявності) та номер паспорта за формою БКННXXXXXXXXXXXXXXXXXX 30 ¹²	09 Прізвище, ім'я, по батькові ЗО	10 Період трудових або цивільно-правових відносин, проходження військової служби та відпусток	11 Внутрішній сумісник (1 — так, 0 — ні)	12 Переведено, призначено на іншу посаду або роботу, переміщено до іншого під-розділу (1 — так, 0 — ні)	13. Професійна назва роботи	14 Код класифікатора професій	15. Посада	16 Документ підстава про початок, кінець трудових або цивільно-правових відносин, переведення на іншу посаду, роботи та відпусток	17 Підстава для припинення трудових або цивільно-право-вих відносин	18 Дата створення но-вого робочого місяця (ігнорувати) на яке у звіт-ному періоді праців-ла-штований працівник	19 Військове звання	20 Озна-ка ¹³ (0, 1)
1	1	0	2	3 5 6 4 7 8 7 8 1 0	Іваненко Петро Сергійович	15112022	1	0	Інженер-електронік	2144.2	Інженер-електронік	Наказ від 14.11.2022 № 54				0

<...>

Наймані працівники (без трудової книжки)

Внутрішній сумісник

Вводимо пропущений рядок

Рис. 21.

Додаток 5 з типом «Уточнюючий»

Додаток 4ДФ У розділі I додатка 4ДФ відображається загальна сума зарплати, нарахованої за основним місцем роботи і за сумісництвом, **в одному рядку** з ознакою доходу «101» (див. рис. 6 на с. 8). А дату прийняття на роботу за сумісництвом не відображають

у додатку 4ДФ (див. с. 7). Тож, незважаючи на те, що внутрішнє сумісництво вчасно не було оформлене, в додатку 4ДФ **ніяких змін** робити не потрібно, адже дохід за всіма місцями роботи відображається загальною сумою.

Людмила Балла,
PhD in Economics, експертка газети

Ретропередплата!

Не упусти́ть важливе!

Оформіть передплату з будь-якого номера!

☎ 0 800 300 395

ОПОДАТКУВАННЯ ТА ДЕКЛАРУВАННЯ ДОХОДІВ, ОТРИМАНИХ УКРАЇНСЬКИМИ БІЖЕНЦЯМИ ЗА КОРДОНОМ

У статті надано відповіді на запитання: чи потрібно фізичній особі подавати декларацію про майновий стан за 2022 рік, якщо вона під час війни працювала за кордоном та отримувала зарплату або отримувала допомогу? Чи мають такі громадяни сплачувати податки з доходу? Які підтверджувальні документи потрібно додати до цієї декларації? Чи буде штраф в разі неподання декларації?

ВИНИКНЕННЯ ОБОВ'ЯЗКУ ЩОДО ДЕКЛАРУВАННЯ

Якщо фізична особа тривалий час знаходиться за кордоном, але при цьому:

- має місце постійного проживання в Україні, та/або
- має тісні особисті чи економічні зв'язки (центр життєвих інтересів) в Україні, та/або
- є громадянином України,

така особа **розглядатиметься** податковим органом як **резидент України**.

Будь-які доходи, отримані фізичними особами — резидентами України, мають бути оподатковані відповідно до правил ПКУ.

Це правило працює незалежно від того, де отримані такі доходи — в Україні чи за її межами.

Крім того, декларувати свої доходи — це конституційний обов'язок громадян

(ч. 2 ст. 67 Конституції України від 28.06.1996 № 254к/96-ВР).

У зв'язку із повномасштабним вторгненням російської федерації, починаючи з лютого 2022 року, багато наших співвітчизників виїхало за кордон.

Такі українці здебільшого:

- отримували матеріальну допомогу від іноземних держав, що їх прихистили, та/або
- влаштувались на роботу у іноземного роботодавця та, відповідно, отримували зарплату.

Доходи, отримані з джерел за межами України, називаються **іноземними доходами**. Розглянемо детальніше, як оподатковувати та декларувати такі доходи громадянам України.

ЩОДО ТРУДОВИХ ДОХОДІВ ВІД ІНОЗЕМНОГО РОБОТОДАВЦЯ

Зарплата, отримана за кордоном, в Україні є об'єктом оподаткування ПДФО, який необхідно сплатити за ставкою 18% (п.п. 163.1.3 ПКУ), та ВЗ, що сплачується за ставкою 1,5% (п.п. 1.2 п. 16¹ підрозд. 10 розд. ХХ ПКУ).

Водночас якщо громадяни отримували доходи за кордоном і сплатили з таких доходів податки в країні отримання доходу, то за певних умов сплачувати податки ще раз не доведеться.

Така можливість доступна завдяки міжнародним угодам (конвенціям) про уникнення подвійного оподаткування. Згідно з даними з офіційного сайту Мінфіну (mof.gov.ua) наразі діють 72 згадані угоди з різними країнами світу¹. Відповідно до цих угод платник податків має право зменшити суму податкового зобов'язання в Україні на суму податків, сплачених за кордоном. Для того щоб провести таке зарахування, потрібно документально підтвердити, яку суму податків фізична особа

сплатила до контролюючого органу іноземної держави.

Для цього платнику необхідно отримати від державного органу, уповноваженого справляти податок в країні, де отримується дохід, довідку про суму сплаченого податку та збору, а також про базу та/або об'єкт оподаткування.

Така довідка має бути легалізована дипломатичною установою України у відповідній країні, якщо інше не передбачено безпосередньо міжнародним договором України із країною, де отримано дохід (п. 13.5 ПКУ).

Додатково зазначимо, що в разі відсутності у платника податку підтвердних документів щодо суми отриманого ним доходу з іноземних джерел і суми сплаченого ним податку в іноземній юрисдикції, такий платник зобов'язаний подати до контролюючого органу за своєю податковою адресою заяву про перенесення строку подання декларації.

1

«Головна» → «Діяльність» → «Міжнародні податкові відносини» → «Міжнародні договори України про уникнення подвійного оподаткування».

В такому разі термін подання декларації про майновий стан та доходи можуть продовжити до 31 грудня року, наступного за звітним (п.п. 170.11.2 ПКУ).

Зверніть увагу, що наявність довідки про сплату податку за кордоном дозволяє зменшити податок в Україні, а не звільняє від обов'язку його сплати.

Так, наприклад, фізична особа сплатила податок в іноземній країні за ставкою 12% та надала підтвердні документи про сплату податковій службі України. В такому разі до спла-

ти в Україні належатиме податок за ставкою 6% (18% ПДФО – 12% сплаченого за кордоном).

Якщо ж фізична особа сплатила податку в іноземній юрисдикції більше, ніж була зобов'язана платити в Україні (наприклад, за ставкою 20%), різниця їй не повертається.

Також зауважимо, що можливість заліку відповідно до міжнародних угод (конвенцій) поширюється лише на ПДФО.

А отже, ВЗ в Україні необхідно буде сплатити в повному обсязі.

ЩОДО ДОПОМОГИ ВІД ІНОЗЕМНИХ ДЕРЖАВ

Українці, які отримували соціальні виплати та іншу матеріальну допомогу за кордоном, фактично також отримали іноземні доходи в 2022 році.

Водночас ПКУ передбачає пільгові умови оподаткування зазначеного іноземного доходу у 2022 та 2023 роках.

Так, громадяни, які **скористалися правом на тимчасовий захист** відповідно до законодавства іноземної держави та отримували допомогу в будь-якій фор-

мі (кошти / товари / послуги), що надана за рахунок:

- **бюджетних коштів іноземних держав,**
- їхніх державних фондів,
- іноземних компаній, організацій, які відповідно до законодавства відповідної іноземної юрисдикції здійснюють благодійну діяльність,

ПДФО та ВЗ із таких сум не визначають та не сплачують (п. 27 підрозд. 1 розд. XX ПКУ).

ДЕКЛАРУВАННЯ ТА СПЛАТА ІНОЗЕМНИХ ДОХОДІВ

Іноземні доходи підлягають декларуванню (п. 170.11 ПКУ).

Одразу зазначимо, що згідно з чинними на момент підготовки публікації нормами ПКУ декларувати отримані іноземні доходи доведеться незалежно від того, підлягають вони оподаткуванню чи ні.

Так, незважаючи на те, що допомога з бюджетів країн, що прихистили українців, за 2022 і 2023 роки не оподатковується, громадяни все одно мають задекларувати такі кошти шляхом подання декларації про майновий стан і доходи.

Форму податкової декларації про майновий стан і доходи, а також інструкцію щодо її заповнення затверджено наказом Мінфіну від 02.10.2015 № 859.

Фізичні особи — резиденти України, які отримували іноземні доходи у 2022 році, мають подати податкову декларацію про майновий стан і доходи до податкового органу за місцем своєї реєстрації до 01.05.2023 (п.п. 49.18.4 ПКУ).

Платник податків зобов'язаний зазначити іноземні доходи в рядку 10.10 декларації «Доходи, отримані з джерел за межами

України», вказавши не лише їх розмір та суму податку, а й:

- назву країни, з якої отримано іноземні доходи, та
- валюту, в якій такі доходи нараховані.

Суми доходів у податковій декларації проставляються у гривнях із копійками.

Таким чином, доходи, отримані в іноземній валюті, слід перерахувати в гривні за курсом НБУ, що діяв на момент отримання таких доходів (п. 164.4 ПКУ).

Додатково зазначимо, що в декларації, окрім іноземних доходів фізичної особи, також вказуються і доходи з джерелом походження з України.

Декларація подається до контролюючого органу в один із таких способів на вибір платника податку:

- 1) особисто платником податку або уповноваженою на це особою;
- 2) надсилається поштою з повідомленням про вручення та з описом вкладення;
- 3) в електронній формі через особистий електронний кабінет на сайті податкової служби (для цього необхідно мати електронний ключ).

Задекларовану суму ПДФО та ВЗ з іноземних доходів фізична особа зобов'язана сплатити самостійно до 01.08.2023 (п. 179.7 ПКУ).

Сплачувати податки необхідно за податковою адресою фізичної особи (місце, за яким фізична особа береться на облік в податковому органі як платник податків). Як правило, податкова адреса відповідає місцю реєстрації (інакше кажучи, це прописка).

Детальні реквізити для сплати ПДФО та ВЗ можна отримати на сайті відповідної податкової служби в розділі «Рахунки для сплати платежів» (доступно на головній сторінці сайту кожної регіональної ДПС).

ВАЖЛИВО! 11.04.2023 Верховна Рада України ухвалила проєкт Закону про

внесення змін до Податкового кодексу України щодо звільнення від сплати податку на нерухоме майно, відмінне від земельної ділянки, за знищене чи пошкоджене нерухоме майно від 03.08.2022 № 7632. Ним, зокрема, передбачено зміни до п. 179.2 ПКУ щодо неподання податкової декларації, крім випадків, прямо передбачених ПКУ, в разі отримання платником податку іноземних доходів, які згідно з ПКУ не включаються до загального місячного (річного) оподаткованого доходу.

Наразі законопроект очікує на підпис Президента та опублікування в офіційних джерелах.

ЩОДО ВІДПОВІДАЛЬНОСТІ ЗА НЕПОДАННЯ ДЕКЛАРАЦІЇ

Згідно з п. 120.1 ПКУ неподання або несвоєчасне подання платником податків податкових декларацій призводить до накладення штрафу в розмірі 340 грн за кожне таке неподання або несвоєчасне подання.

Ті самі дії, вчинені платником податків, до якого протягом року було застосовано штраф за таке порушення, призводить до накладення штрафу в розмірі 1020 грн за кожне таке неподання або несвоєчасне подання.

Крім того, відповідно до ст. 164¹ КпАП неподання або несвоєчасне подання громадянами декларацій про доходи чи включення до декларацій перекручених даних призводить до попередження або накладення

штрафу в розмірі від 51 до 136 грн (3 до 8 нмдг).

Однак у разі проведення перевірки та виявлення недекларування іноземних доходів ДПС матиме право здійснити донарахування незадекларованих сум податків і за результатами перевірки застосувати штраф у розмірі 25% від донарахованої суми (п. 123.2 ПКУ; п.п. 69.2 підрозд. 10 розд. XX ПКУ).

Водночас слід пам'ятати, що згідно з п.п. 102.3.1 ПКУ відлік строку давності зупиняється на будь-який період, протягом якого платник податків перебуває поза межами України, якщо таке перебування є безперервним та дорівнює чи є більшим за 183 дні.

ПРОСУВАННЯ ДПС НА ШЛЯХУ ДО ВІЯВЛЕННЯ НЕЗАДЕКЛАРОВАНИХ ТА НЕОПОДАТКОВАНИХ ІНОЗЕМНИХ ДОХОДІВ

Наразі інформація щодо отримання матеріальної допомоги чи заробітної плати за кордоном для українського податкового органу недоступна (окрім випадків направлення ДПС спеціального запиту до іноземного контролюючого органу).

Однак Україна поступово робить кроки до отримання інформації про рахунки своїх резидентів за кордоном в рамках міжнародної багатосторонньої угоди (MCAA CRS).

Так, 20.03.2023 Верховна Рада України підтримала в другому читанні та в цілому законопроект «Про внесення змін до Податкового

кодексу України щодо імплементації міжнародного стандарту автоматичного обміну інформацією про фінансові рахунки» від 17.10.2022 № 8131. Наразі зазначений законопроект очікує на підпис Президента та опублікування в офіційних джерелах.

Планується, що в майбутньому податковий орган України зможе в автоматичному режимі отримувати від податкових органів інших країн — учасниць угоди CRS інформацію про рух за банківськими рахунками своїх резидентів — як компаній, так і фізичних осіб.

Оксана Одрінська, консультант з податків і зборів групи компанії MGI PSP Audit

ФОП НА «ОСОБЛИВІЙ» СПРОЩЕНЦІ: ОБЛІК ДОХОДІВ

ФОП — платник ЄП групи 3 за ставкою 3% — платник ПДВ з 01.02.2023 перейшов на ЄП групи 3 зі ставкою 2%. Як і в якій формі такий ФОП має здійснювати облік доходів та витрат після переходу на ЄП зі ставкою 2%?

Правила ведення обліку Передусім нагадаємо, що правила гри для «особливих» спрощенців групи 3 — тих, хто обрав особливості оподаткування, визначені на період дії режиму воєнного стану, — визначено п. 9 підрозд. 8 розд. XX «Перехідні положення» ПКУ. Водночас будь-яких спеціальних правил ведення обліку доходів та витрат для таких спрощенців цей пункт не встановлює. Проте це не означає, що такі платники ЄП звільнені від обов'язку ведення обліку доходів. Навпаки, вони мають керуватися загальними правилами, встановленими для «звичайних» спрощенців. І ось чому.

Відповідно до п.п. 9.4 підрозд. 8 розд. XX ПКУ ставка ЄП для платників, які обрали «особливу» спрощенку, встановлюється в розмірі 2% доходу, визначеного згідно з положеннями ст. 292 ПКУ. Своєю чергою, п. 292.13 ПКУ приписує платникам ЄП, зокрема й ФОП, визначити дохід на підставі даних обліку, правила ведення якого встановлено ст. 296 ПКУ.

Водночас для ФОП — платників та неплатників ПДВ правила ведення обліку відрізняються. Так, положення п. 296.1 ПКУ, зокрема, вимагають:

- ведення обліку в довільній формі шляхом помісячного відображення отриманих доходів ФОП — єдинниками груп 1–3, які не є платниками ПДВ;
- ведення обліку доходів і витрат за типовою формою та в порядку, що встановлені центральним органом виконавчої влади, який забезпечує формування та реалізує державну фінансову політику, ФОП єдинниками групи 3, які є платниками ПДВ.

Таким чином, якби ФОП залишався «звичайним» єдинником групи 3, який є платником ПДВ, він мав би вести облік доходів та витрат у Типовій формі¹, яку нещодавно затвердив Мінфін². Проте після його переходу на «особливу» спрощенку (зі ставкою ЄП 2%) такий ФОП вже має керуватися іншими правилами обліку, передбаченими для неплатників ПДВ,

адже згідно з п.п. 9.5 підрозд. 8 розд. XX ПКУ його реєстрація платником ПДВ призупинена.

Зокрема, п.п. 9.5 підрозд. 8 розд. XX ПКУ визначено, що платники ЄП, які використовують особливості оподаткування, встановлені п. 9 підрозд. 8 розд. XX ПКУ, звільняються від обов'язку нарахування та сплати ПДВ за операціями з постачання товарів, робіт, послуг, місце постачання яких розташоване на митній території України, а також від подання податкової звітності з ПДВ. Причому вважається, що на період перебування на «особливій» спрощенці реєстрація платником ПДВ таких єдинників групи 3 є призупиненою, а операції, здійснені ними, такими, що не є об'єктами оподаткування. Отже, з положень цього підпункту випливає, що ФОП — єдинники групи 3, які обрали «особливу» спрощенку, фактично прирівняні до неплатників ПДВ.

Таким чином, повертаючись до правил обліку, визначених у п. 296.1 ПКУ, з моменту переходу на ставку ЄП 2% ФОП має вести щомісячний облік доходів у довільній формі незалежно від того, був він платником ПДВ до переходу чи ні. Водночас ведення обліку витрат для ФОП — неплатників ПДВ не вимагається.

До речі, податківці також погоджуються з тим, що ФОП — «особливі» спрощенці здійснюють облік доходів у довільній формі. Водночас, на їхню думку, облік доходів слід вести на підставі первинних документів. Як аргументи податківці використовують приписи п. 44.1 ПКУ щодо заповнення податкових декларацій на підставі первинних документів, які мають право вивчати та перевіряти контролюючі органи під час проведення перевірок згідно з п.п. 20.1.6 ПКУ (див., наприклад, категорію 107.01.06.31P³). Насправді податківці вже неодноразово висловлювали своє ставлення до наявної первинки у ФОП. Наприклад, у чинному роз'ясненні в категорії 107.05.31P⁴ вони зазначали, що ФОП-єдинники — неплатники ПДВ мають зберігати первинні документи, на підставі яких здійснювалося ведення обліку доходів та інших показників, пов'язаних

1

Типова форма, за якою здійснюється облік доходів і витрат фізичними особами — підприємцями — платниками єдиного податку третьої групи, які є платниками податку на додану вартість, затверджена наказом МФУ від 30.11.2022 № 405.

2

Див. матеріал «Облік доходів та витрат ФОП — єдинників групи 3, які є платниками ПДВ: вивчаємо типову форму обліку» // «ПБ», № 3/2023, с. 5.

3
Книга обліку доходів (для платників єдиного податку першої, другої та третьої груп, які не є платниками податку на додану вартість), затверджена наказом МФУ від 19.06.2015 № 579 (наказ втратив чинність з 01.01.2021 згідно з наказом МФУ від 26.11.2020 № 728).

із визначенням об'єктів оподаткування та/або податкових зобов'язань. А за незберігання первинних документів, на підставі яких здійснювався облік доходів, загрожували застосовувати штрафи відповідно до п. 121.1 ПКУ. Щоправда, це не стосується первинки на підтвердження витрат, адже витрати не впливають на розрахунок доходу ФОП-єдинника — неплательника ПДВ.

Водночас податківці зазначили й те, що ФОП — платники ЄП, які не зареєстровані платниками ПДВ та які провадять діяльність з реалізації технічно складних побутових товарів, що підлягають гарантійному ремонту, а також лікарських засобів та виробів медичного призначення, ювелірних та побутових виробів з дорогоцінних металів, дорогоцінного каміння, дорогоцінного каміння органічного утворення та напівдорогоцінного каміння, відповідно до п. 12 ст. 3 Закону про РРО зобов'язані вести облік товарних запасів та підтверджувати облік і походження товарів документами. Тому вони мають зберігати первинні документи, які підтверджують витрати на придбання товарів / послуг. У разі незберігання документів застосовуються штрафи відповідно до п. 121.1 ПКУ.

Форма обліку доходів З огляду на формулювання положень п. 296.1 ПКУ право обрання форми обліку доходів для ФОП — єдинників групи 3, які не є платниками ПДВ, належить самому єдиннику. Тож він має самостійно розробити форму, в якій буде щомісяця враховувати отримані доходи. Узгоджувати чи реєструвати таку форму в контролюючому органі не потрібно. Причому вести форму обліку ФОП може в спосіб, обраний ним добровільно:

- в паперовій формі (наприклад, у зошиті, роздрукованій книзі, журналі тощо);

- в електронній формі (наприклад, у таблиці Excel, Word, тощо)
- через електронний кабінет.

ДО ВІДОМА. По суті, щоб не вигадувати колесо, ФОП може скористатися формою колишньої КОД³, яку мали вести до 01.01.2021 ФОП — єдинники груп 1–3 — неплательники ПДВ.

Отже, на наш погляд, у самостійно розробленій формі доречно передбачити графі для відображення:

- доходу, що підлягає оподаткуванню за обраною ставкою ЄП;
- сум повернення, які виключаються з доходу ЄП (відповідно, доцільно також передбачити графу для скоригованого доходу на суму повернень);
- вартості безоплатно отриманих товарів (робіт, послуг);
- доходу від реалізації власної сільгосппродукції (якщо такий дохід є, адже п. 296.1 ПКУ приписує вести окремий облік доходів та витрат від такої діяльності) тощо.

Записи в такій формі можна робити один раз наприкінці місяця, але якщо ФОП зручніше вести щоденний облік доходів, це не заборонено, головне — підбивати підсумок доходу за місяць.

Також у разі ведення обліку в паперовій формі для надання ваги такому документу не завадить передбачити титульний аркуш, на якому зазначити реквізити ФОП (ПІБ, реєстраційний номер облікової картки платника податків або серію (за наявності) та номер паспорта (для фізосіб, які відмовилися від реєстраційного номера й мають відповідну відмітку в паспорті) та податкову адресу).

Євгенія Поставна, консультантка

Професійний
БУХГАЛТЕР

«Професійний бухгалтер» —
надійне джерело інформації!

і КОМПЕНСАЦІЯ ЗА ЗАТРИМКУ ЗАРПЛАТИ: ВИПЛАЧУЄМО В КВІТНІ 2023 РОКУ

У разі затримки виплати зарплати на один і більше календарних місяців **роботодавець зобов'язаний нараховувати та виплатити працівникам компенсацію** втрати частини зарплати.

Щоб розрахувати суму компенсації (**К**) на підставі даних таблиці, дійте так.

Крок 1. На перетині рядка з назвою місяця, за який нараховано зарплату, що виплачується із запізненням, і графи з відповідним роком її нарахування знайдіть величину приросту ІСЦ у відсотках.

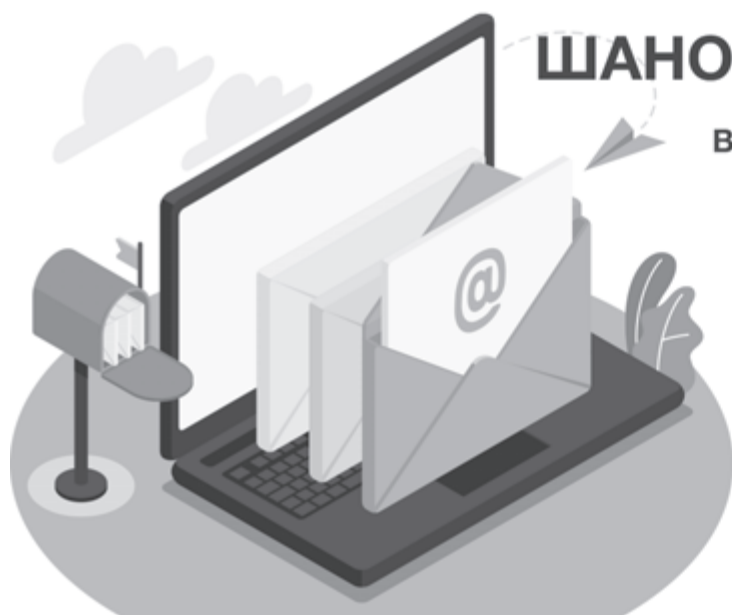
Крок 2. На цей індекс помножите суму заборгованості із заробітної плати (**ЗПчист**) за відповідний місяць, яку виплачуєте в поточному місяці, і поділіть на **100**.

Цю суму (**К**) нарахуйте працівникові до виплати в місяці, в якому виплачуєте заборгованість із зарплати. А після утримання з неї ПДФО і ВЗ виплатіть працівникові. Якщо погашаєте заборгованість із зарплати частково, компенсацію розраховуйте на цю фактично виплачену частину.

Індекси споживчих цін для розрахунку суми компенсації зарплати, яку виплачують у квітні 2023 року, %

Місяць нарахування зарплати	Рік нарахування зарплати					
	2018	2019	2020	2021	2022	2023
Січень	69,6	55,2	50,4	41,7	28,8	2,2
Лютий	68,0	54,4	50,8	40,3	26,7	1,5
Березень	66,2	53,1	49,6	37,9	21,3	—
Квітень	64,9	51,6	48,4	37,0	17,6	—
Травень	64,9	50,5	48,0	35,2	14,5	—
Червень	64,9	51,3	47,7	34,9	11,1	—
Липень	66,1	52,2	48,6	34,8	10,3	—
Серпень	66,1	52,6	48,9	35,1	9,1	—
Вересень	63,0	51,6	48,1	33,5	7,1	—
Жовтень	60,2	50,5	46,7	32,3	4,5	—
Листопад	58,0	50,4	44,8	31,2	3,7	—
Грудень	56,8	50,7	43,5	30,4	3,0	—

Валентина Борисенко, консультантка **ІІ**

ШАНОВНІ ПЕРЕДПЛАТНИКИ!

ВИДАВНИЧА ГРУПА «АС» піклується про своїх передплатників і нагадує, що, попри можливу нестабільну роботу ДП «Укрпошта», ми не залишаємо вас безпорадними у вирі нововведень.

Електронна версія газети додається до друкованої версії видання, яке ви передплатуєте. Вона виходить вчасно, незважаючи на заметіль або дощ, і щопонеділка очікує вас на сайті

ibuhgalter.net

Зустрічайте нову можливість
для спілкування між бухгалтерами!

Telegram

**ПОТРІБНА ПОРАДА?
ВАМ ДО НАС!**

Приєднуйтеся
до нашої

ГРУПИ В ТЕЛЕГРАМ!

Професійний
БУХГАЛТЕР

Як приєднатися?

- 1 У телеграмі в полі пошуку наберіть «Професійний бухгалтер»
  - 2 Натисніть на спільноту «Професійний бухгалтер» у результатах пошуку
  - 3 Натисніть на «Приєднання до спільноти»
- АБО Відскануйте цей QR-код своїм смартфоном у телеграмі

ГОТОВО — ви з нами!

Передплата на **2023** рік

Професійний
БУХГАЛТЕР

«ПРОФЕСІЙНИЙ БУХГАЛТЕР»

Видання для тих, хто хоче встигати більше!

ЕЛЕКТРОННА ВЕРСІЯ

20%

ЗНИЖКА

3240 ²⁷⁰ грн/міс.
грн/рік

0 800 300 395

